

إِنَّ الْمُنْفِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ

بیشک منافق دوزخ جي سڀ کان هيٺئين درجي ۾ آهن ۽ اهي ٻڌندڙ هرگز نه لهندين تون

نَصِيرًا ۱۴۱ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَ

انهن لاءِ مددگار ڪري. مگر اهي ماڻهو جيڪي توبه تائب ٿيا ۽ نيڪ ڪم ڪيائون ۽ الله تعاليٰ جي دين کي پڪڙيائون ۽

أَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِي

پنهجي دين کي الله لاءِ خالص ڪيائون پوءِ اهي مؤمنن سان گڏ آهن ۽ جلدي الله تعاليٰ

اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ۱۴۲ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ

مؤمنن کي اجر عظيم عطا فرمائيندو ۱۴۲. الله تعاليٰ توهان کي عذاب ڏيئي ڇا ڪندو

إِنْ شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ ۱۴۳ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ۱۴۴

جيڪڏهن توهان الله تعاليٰ جي نعمتن جو شڪر ادا ڪريو ۽ ايمان آندو ۽ الله شڪر ان قبول ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي.

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوِّ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ اللَّهُ

الله تعاليٰ پسند نه ٿو فرمائي خراب ڳالهه جي ظاهر ڪرڻ کي مگر جنهن ماڻهو سان ظلم ڪيو ويو ۽ الله تعاليٰ

سَمِيعًا عَلِيمًا ۱۴۵ إِنْ تَبَدُّوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تُعْفُوا عَنْ سُوءٍ

ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. جيڪڏهن توهان ڪا نيڪي ظاهر ڪريو يا گهٽ ڪريو يا ڪنهن جي برائي ڏيکڻ

فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ۱۴۶ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَ

ڪريو تاپو ۽ بيشڪ الله تعاليٰ معاف ڪندڙ قادر آهي. بيشڪ اهي ماڻهو جيڪي الله تعاليٰ ۽ ان جي رسولن کي

رُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ

نه ٿا مڃين ۽ ارادو ڪن ٿا ته الله تعاليٰ تي ايمان آڻين ۽ پاڪ رسولن جو انڪار ڪن ۽ چون ٿا ايمان

نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنُكَفِّرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ

آندو اسان ڪن رسولن تي ۽ انڪار ڪيو ان رسولن جو ۽ ارادو ڪن ٿا ته ايمان ۽ ڪفر جي وچ مان ڪا

ذَلِكَ سَبِيلًا ۝ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا

وات ڪڍڻ . اهي ئي پڪا ڪافر آهن ۽ اسان تيار ڪيو آهي

لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَ

ڪافرن لاءِ خوري واري عذاب کي . اهي ماڻهو جن ايمان آندو الله تعالى سندس رسولن

لَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ ۝

تي ۽ انهن مان ڪنهن تي ايمان آڻڻ ۾ فرق نه ڪيائون انهن مان ڪنهن کي الله تعالى جلدي سندن ثواب ڏيندو

وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝ يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تَنْزِلَ

۽ الله بخشينده ۽ باجھارو آهي . اي حبيب توهان کان يهودي سوال ڪن ٿا ته انهن تي

عَلَيْهِمْ كُتُبًا مِّنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَكْبَرَهُمْ ذَٰلِكَ

آسمان مان هڪ دفعي سان ڪتاب نازل ٿئي ، پوءِ ميثڪ (انهن) موسيٰ کان انهي کان به وڏو سوال

فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ

ڪيو جو چيائون ته اسان کي الله تعالى ظاهر نظر هو ڏيکار پوءِ انهن کي ٻڌا ته هلاڪ ڪيو سندن ظلم جي ڪري

اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ

پوءِ گناہي جي عبادت ڪيائون معجزن اچڻ کان پوءِ به . پوءِ اسان (اهم ڳالهه) معاف

ذَٰلِكَ ۝ وَآتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُّبِينًا ۝ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ

فرمائي ۽ اسان (حق) موسيٰ کي روشن غلبو عطا فرمايو . ۽ يهودين جي مٿان اسان (اچلائڻ لاءِ)

الطُّورَ بَيْنَهُمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا

طور سينالند ڪيو ۽ وٺڻ لاءِ ۽ اسان انهن کي فرمايو توهان (ايليا شهر جي) دروازي ۾ سجدو ڪري داخل ٿيو

لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا غَلِيظًا ۝

۽ اسان يهودين کي فرمايو جو ڇنڇر تي مڃي جو شڪار نه ڪريو ۽ اسان يهودين کان پڪو وعدو ورتو

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكَفَرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ

پوءِ وعدي خلافي سببان (انسانهن تي لعنت ڪئي) ۽ انهن الله جي آيتن جو انڪار ڪيو ۽ نبين کي

بغير حق ۽ قولن قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ بِكْفَرِهِمْ

ناحق شهيد ڪيو ۽ انهن جو چوڻ ته اسانجي دلين تي پردا آهن بلڪ سندن ڪفر سببان الله انهن

فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝۵۰ وَبِكْفَرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بُهْتَانًا

جي دلين تي موهائي پوءِ ايمان نہ ٿا آڻن مگر ٿورڙا عيسائي جي انڪار ڪرڻ سببان عيسيٰ (پي) مريم تي وڌي

عَظِيمًا ۝۵۱ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ

الزام ٿيڻ سببان ۽ انهن جو چوڻ ته بيشڪ انا مسيح عيسوي آيت مريم الله جي رسول کي قتل ڪيو آهي

وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا

۽ انهن عيسى کي قتل نہ ڪيو ۽ نہ ڦاسي ڏني ۽ پر عيسى جي شڪل کي قتل ڪيو ۽ بيشڪ جن

فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَ

ماڻهن اختلاف ڪيو عيسى متلو آهي مزور شڪ ۾ آهن. انهن کي عيسى جو قتل جو علم نہ آهي مگر گمان ڪن ٿا ۽

مَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ۝۵۲ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا

انهن عيسى کي يقيناً قتل نہ ڪيو. بلڪ الله تعاليٰ عيسى کي پاڻ ڏانهن کڻايو ۽ الله غالب حڪمت

حَكِيمًا ۝۵۳ وَإِنْ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ

وارو آهي. ۽ سڀئي يهودي ۽ نصاري رسول عربي تي سڪرت وقت ضرور ايمان آڻيندا (مگهيو ۽ ايمان قبول ڪيو ويندو)

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ۝۵۴ فَبُطِّلِم مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا

۽ رسول عربي قيامت جي ڏينهن انهن تي شاهد هوندو. پوءِ يهودين جي ظلم ڪرڻ سببان

حَرَمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ

انسانهن تي پاڪ شيون حرام ڪيون جيڪي انهن لاءِ حلال هيون ۽ انهن کي جوهر الله جي رات کان روڪيندا هئا

۽ انهن کي جوهر الله جي رات کان روڪيندا هئا

۽ انهن کي جوهر الله جي رات کان روڪيندا هئا

۽ انهن کي جوهر الله جي رات کان روڪيندا هئا

كَثِيرًا ۝ وَأَخَذَهُمُ الرَّبُّ وَأَقْدَمَهُمْ أَعْنَاهُ وَأَكْلَهُمْ أَمْوَالِ النَّاسِ

گهني لمخلوق کي ۽ اهي وياج کائيندڙ هئا، حالانڪ تحقيق ڪين انهي مان ڪو ويو ۽ اهي ماڻهن جو مال ناحق

بِالْبَاطِلِ ۝ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ لَكِن

کائيندا هئا، پر انهن مان ڪافر لاءِ اسان دردناڪ عذاب تيار ڪيو آهي. پر انهن مان

الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا

علم جا پڪا ۽ مؤمن ايمان آڻن ٿا قرآن ڪريم تي ۽ جيڪي

أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ

ڪتاب آڳ پر نازل ڪيا ويا ۽ نماز پڙهندڙ ۽ زڪوات ڏيندڙ ۽

الْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُعْطِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۝

ايمان آڻيندڙ الله تعاليٰ تي ۽ قيامت تي. اسان انهن مانهن کي جلدي اجر عظيم ڏينداسين.

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۝ وَ

اي حبيب بيشڪ اسان توڻا ڏانهن وحي موڪلي جيئن وحي موڪلي نوح ۽ ان کان پوءِ رسولن ڏانهن

أَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ

۽ وحي موڪلي اسان ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽ سندس اولاد ڏانهن

وَعِيسَىٰ وَيُوسُفَ وَهَارُونَ وَسَلِيمَانَ ۝ وَاتَيْنَا

۽ (وحي موڪلي سين) عيسيٰ ۽ ايوب ۽ يونس ۽ هارون ۽ سليمان ڏانهن ۽ اسان

دَاوُدَ زَبُورًا ۝ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَ

داؤد کي زبور عطا ڪيو. ۽ (وحي موڪلي) رسولن تڏهينڪن پيغمبرن جا اسان توڻا تي هنن آڻڻا ڪيا ۽

رُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا ۝ رُسُلًا

ڪن پيغمبرن جا اسان توڻا تي قصا (ٻڌا) نه ڪيا ۽ الله تعاليٰ (حقيقت بغير واسطي جي) موسيٰ سان ڪلام فرمايو. اسان

مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لَعَلَّ النَّاسَ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ^{١٢٩}

رسولن کي مبارڪ ڏيندڙ ۽ ڊيچاريندڙ ڪري موڪليو انهيءَ لاءِ ته ماڻهن جي الله تي ڪا اڃت نه رهي

بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا^{١٣٠} لَكِنَّ اللَّهَ يُشْهَدُ

رسولن موڪلڻ کان پوءِ به الله تعاليٰ غالب حڪمت وارو آهي. پر الله تعاليٰ ڪلهن ڪريم

بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَكُ يُشْهَدُونَ^{١٣١} وَ

جي شاهدي ڏئي ٿو ته قرآن ڪريم کي پنهنجي خاص علم سانازل فرمايو اٿس. ملائڪ نبوت جي شاهدي ڏين ٿا ۽

كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا^{١٣٢} إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ

الله تعاليٰ جي شاهدي ڪافي آهي. بيشڪ جن ماڻهن رسول عظيم کي نه سمجهيو ۽ دين اسلام کان (پن کي)

سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا^{١٣٣} إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا

روڪيو تحقيق اهي سخت گمراه ٿيا. بيشڪ جن ماڻهن الله تعاليٰ

وَزَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا^{١٣٤}

جوانڪاري ڪيو ۽ رسول عظيم جي تعريف لڪائي، الله تعاليٰ انهن کي بخش ڪندو ۽ نه ڪو صحيح سٽو ڏيکاريندو

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا^{١٣٥} وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ

مگر رستو جهنم جو هميشه هميشه جهنم ۾ رهندا، ايتن ڪرڻ الله تعاليٰ لاءِ

يَسِيرًا^{١٣٦} يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ

آسان آهي. اي انسانو! تحقيق توهان وٽ رسول عربي تشريف فرمائيا قرآن ڪريم سڱاڻو

رَبِّكُمْ فَأَمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ^{١٣٧} وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي

جيڪو توهان جي رب جي طرفان آهي. پوءِ توهان ايمان آڻيو ته توهان (ڏهنهه ٿيندو ۽ جيڪڏهن توهان انڪار ڪيو پوءِ

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ^{١٣٨} وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا^{١٣٩}

بيشڪ الله لاءِ آهي جيڪي ڪجهه آسمانن ۽ زمينن ۾ آهي، ۽ الله تعاليٰ گهڻو ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا

اي عيسائي مذهب وارا تو هان پنهنجي دين ۾ لحد کان نه وڌو ۽ الله تعالى لاءِ اها ڳالهه ڪريو جيڪا

الْحَقُّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ

حق آهي. مسيح يعني عيسيٰ پٽ مريم جو الله جو رسول ۽ الله جي حڪم جو نتيجو آهي.

أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ زَفَا مِنْوَا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ تَفَوَّلَا

جيڪو الله تعالى بي بي مريم ڏانهن پهچايو ۽ الله جي رحمت آهي پوءِ توهان الله ۽ الله جي رسولن تي ايمان آيو ۽

تَقُولُوا ثَلَاثَةً ۖ إِنْتَهُوَ خَيْرُ الْكُطُومِ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ ۖ

توهان نه چئو ته ٽي خدا آهن، توهان پاڻ کي ان ڳالهه کان روڪيو ته توهان لاءِ بهتر آهي، فقط هڪ الله عبادت جي

سُبْحَنَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ ۖ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي

لاش آهي، پاڻ اولاد کان پاڪ آهي، سندس مملڪيت آهي جيڪي ڪجهه آسمانن ۽

الْأَرْضِ ۖ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۚ لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ

زمين ۾ آهي. ۽ الله (سڀني جهانن جي) سنڀالڻ لاءِ ڪافي آهي. هرگز نه ٿو عيب سمجهي عيسيٰ جو

يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ ۖ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ

اهو الله جو ٻانهو ٿي ۽ ملائڪه مقرب به الله تعالى جي ٻانهن ٿين ۽ عيب ٿا سمجهن ۽ جيڪو ماڻهو

عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشَرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ۖ فَأَمَّا

الله جي عبادت کي عيب سمجهي ٿو ۽ وڌائي ڪري ٿو پوءِ جلدي انهن سڀني کي قيامت ۾ گڏ ڪيو ويندو

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ

پر پوءِ انهن ماڻهن جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا. پوءِ انهن کي سندن پورو ثواب ملندو ۽ الله تعالى

مَنْ فَضْلَهُ ۖ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا

پنهنجي فضل سان انهن لاءِ ثواب زياده فرمائيندو ۽ پر جن ماڻهن الله جي عبادت کان انڪار ڪيو ۽ وڌائي ڪئي

له تفسير مظهري و تفسير جلالين. ۱. تفسير (منزل) مظهري و تفسير روح البيان. ۲. تفسير مظهري.

۳. تفسير روح البيان. ۴. تفسير مظهري. ۵. تفسير روح البيان. ۶. تفسير روح البيان. ۷. تفسير جلالين.

فِعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۖ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِّنْ دُونِ

پوءِ الله تعالى انهن کي دردناڪ عذاب ڪندو آهي الله تعالى کان سواءِ ڪوبه

الله ولياً وَلَا نَصِيرًا ۝ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ

معددگار ۽ حمايتي نه لهندا ۱۰ اي انسانو بيشڪ توهان تي توهان جي رب طرفان

مِّنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا ۝ فَأَمَّا الَّذِينَ

رسول عربي تشريف فرمائيا ۱۱ اسان توهان تان هن قرآن ڪريم موڪليو پر پوءِ جن ماڻهن

أَمَنُوا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ

الله تي ايمان آندو ۽ الله جي دين کي مضبوطي سان پڪڙيو پوءِ الله تعالى جلدي انهن کي

مِّنْهُ وَفَضْلٍ ۚ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝

پنهجي رحمت ۽ فضل ۾ داخل ڪندو انهن کي پاڻ تان هن سنئين رستي تي هلائيندو

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَّةِ ۖ إِنِ امْرُؤٌ

اي حبيب توهان کان فتويٰ پڇي ٿا، توهان فرمايو الله تعالى ڪلله متعلق فرمائي ٿو جيڪڏهن اهو ماڻهو

هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ

فوت ٿي ويو ۽ ان کي اولاد نه آهي ۽ ان کي پيءُ آهي پوءِ پيءُ لاءِ اڌ ملڪيت آهي جيڪا فوتي ڇڏي ۽

يَرِثُهَا إِن لَّمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ ۖ فَإِن كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثُ

مرد پيءُ جو وارث ٿيندو جيڪڏهن پيءُ کي لڏ ناهي، پوءِ جيڪڏهن ٻه پيٽيون هجن ملڪيت ۾ انهن

مِمَّا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانُوا إِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ

جارتن حصن ۾ ۱۲ ۽ حصا آهن جيڪا ملڪيت ڇڏي ويو جيڪڏهن پيءُ پيءُ (وارث) هجن مرد ۽ عورتون ٻه (وارث) هجن پوءِ

الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ أَن تَضْلُوا ۖ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

مرد جو حصو ٻن عورتن جي برابر آهي، الله بيان فرمائي ٿو ته تان توهان کي الله هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

۱۱۳

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

۱۱۹

۱۲۰

۱۲۱

۱۲۲

۱۲۳

۱۲۴

۱۲۵

۱۲۶

۱۲۷

۱۲۸

۱۲۹

۱۳۰

۱۳۱

۱۳۲

۱۳۳

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۶

۱۳۷

۱۳۸

۱۳۹

۱۴۰

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

۱۴۴

۱۴۵

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۱

۱۵۲

۱۵۳

۱۵۴

۱۵۵

۱۵۶

۱۵۷

۱۵۸

۱۵۹

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

۱۷۱

۱۷۲

۱۷۳

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

۱۷۷

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۰

۱۸۱

۱۸۲

۱۸۳

۱۸۴

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

۱۹۵

۱۹۶

۱۹۷

۱۹۸

۱۹۹

۲۰۰

۲۰۱

۲۰۲

۲۰۳

۲۰۴

۲۰۵

۲۰۶

۲۰۷

۲۰۸

۲۰۹

۲۱۰

۲۱۱

۲۱۲

۲۱۳

۲۱۴

۲۱۵

۲۱۶

۲۱۷

۲۱۸

۲۱۹

۲۲۰

۲۲۱

۲۲۲

۲۲۳

۲۲۴

۲۲۵

۲۲۶

۲۲۷

۲۲۸

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۱

۲۳۲

۲۳۳

۲۳۴

۲۳۵

۲۳۶

۲۳۷

۲۳۸

۲۳۹

۲۴۰

۲۴۱

۲۴۲

۲۴۳

۲۴۴

۲۴۵

۲۴۶

۲۴۷

۲۴۸

۲۴۹

۲۵۰

۲۵۱

۲۵۲

۲۵۳

۲۵۴

۲۵۵

۲۵۶

۲۵۷

۲۵۸

۲۵۹

(١٦٠ آيَاتُهَا)

(١١٢)

سُورَةُ الْمَائِدَةِ مَكِّيَّةٌ

(١٦٠ آيَاتُهَا)

سورة مائدة مدینه طیبہ میں نازل تھی آھی انھی ۱۶۰ رکوع ۱۲۰ آیتوں آھن۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللہ تعالیٰ جی نالی سان شروع کریاں تو جی کو نہایت مہربان باجھارو (آھی)۔

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ

ای مؤمنو توھان پنھنجن وعدن کی پورو کریو، توھان لاء چوپایا جانور

الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرِ مُحْلِي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ

حلال کیاویا مگر اھی جانور جی توھان قرآن کریم پر حرام کیاویا احرام میں مشکار حلال نہ

اللَّهُ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعَائِرَ اللَّهِ

سمجھو شکر اللہ تعالیٰ جی کو چاہی حکم کری تھی ای مؤمنو توھان حج جی احکام میں رکاوٹ نہ وجھو

وَلَا الشُّهُرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أُمِّيْنَ الْبَيْتِ

ع حج جی مہینہ مرجنگ کی حلال سمجھو قربانی جی جانور کی روکیو (خصوصاً) نشان کیل قربانی نہ انھن

الْحُرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا

حاجین کو روکیو جی بیت اللہ (مکہ) جی حاضری لاء اچھا اھی اللہ فضل و رضامند عطا طلبگار آھن جھنہ احرام لہو پھیلے

وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَن

شکار کرو ع توھان کی قوم جی دشمنی نہ اہاری جو توھان انھن کی بیت اللہ (مکہ) کی حد

تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَىٰ

کان و دو، ع نیکی ع پرہیز گاری تی ہک ہی ساتھ تعاون کریو، ع گناہ ع زیادتی تی

الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

ہک ہی سان تعاون نہ کریو ع اللہ تعالیٰ جو خوف کریو، بیشک اللہ سخت عذاب کند آھی

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ

توهان جي مٿان حرام ڪيو ويو مردار (جانور) ۽ سڀني وارو رت ۽ سڄو گوشت ۽ جنهن جانور جي ڪهر وقت

بِهَ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ

غير الله جو نالو ورتو ويو ۽ گھوڙو ۽ نال جانور ۽ مڙهي اوزار سا مل جانور ۽ ڪري مل جانور ۽ سڱ سان مل جانور ۽ جنهن جانور کي

السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا

ڇا تڏهن جانور کاڌو، مگر جيڪو ڪنهن نهن جانور کي حلال ڪري ورتو ۽ جيڪو جانور تي ڇي نالي ڪيو ويو حرام آهي ۽ تڏهن سان قسم کڻي

بِالْأَزْلَامِ ذَلِكُمْ فَسُقُ الْيَوْمَ يَدِيسِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ

آزماڻي ڪر حرام آهي اهي ڪم سر ڪشي جا آهن، اڄ تڏهن ڪافر توهان جي دين کان نا اميد ٿي ويا

فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ

پوءِ توهان ڪافرن کان ڊڄو ۽ خالص الله کان ڊڄو، اڄ تڏهن الله تعاليٰ اميد فرمائي توهان لاءِ توهان جي

عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي

دين جي آڇ ڪامن کي مڪمل ڪيو توهان تي الله پنهنجو نعمت پوريون ڪيون ۽ توهان لاءِ دين اسلام پسند فرمايو، پوءِ جيڪو

مَخْصَصَةٌ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ يَسْأَلُونَكَ

مانهنجو مجبوري حرام ڪائي توڻي جي صبر نه لاز ڪندڙ گناه جي طرف، پوءِ بيشڪ الله غفور رحيم آهي اڄ جي ڪا ڪا سوال

مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ

ڪر تان ڪه ڇا شيون انهن لاءِ حلال ڪيون ويون، توهان مان پوءِ ڪه شيون توهان لاءِ حلال ڪيون ويون، ۽ جن جانورن کي توهان ڪا سيکاريون تان انهن جي

مُكَلِّبِينَ تَعْلَمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ

ڪي ڪا حلال آهي توهان انهن کي سيکاريون تان ڪي توهان کي الله سيکاريون آهي، پوءِ توهان کان وٺي جيڪي انهن جانورن پڪريو

وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

۽ الله جو نالو انهي تي ورتو ۽ الله کان خوف ڪريو، بيشڪ الله جلد حساب ڪندڙ آهي.

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَلٌ لَكُمْ

اچ دین توهان لایح پاک لذیذ شیوا حلال کتون وین اهل کتاب کی (سوالہ اللہ اکبر سائن تہ توهان لایح)

وَطَعَامُكُمْ حَلَلٌ لَّهُمْ وَالْبُحْصَنُ مِنَ الْمَوْمِنِ وَالْبُحْصَنُ

حلال آھی توهان جاطا انهن لایح حلال آھن، پاک دامن عورتون مؤمنن مان یا

مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ

اهل کتاب مان توهان مسلمانن لایح حلال آھن، جدھن توهان انهن جا مھر ادا

مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ

کریو نیوکارھجن نہ بدکار ۽ نہ پوشیدہ دوستی رکنڈر، ۽ جیکو ماٹھو شریعت

بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ۝

اسلامی جوانکار کری تو پوء ان جاسی عمل چتائی ویا ۽ آخرت میراھو نقصان وارن مان آھی۔

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا

ای مؤمنو! جدھن توهان نماز پڑھن جو ارادو کریو پوء توهان پنھجن

وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ

منھن کی دؤ ۽ پانھن کی ٹوئن سمیت دؤ ۽ پنھجن مٹن جی مک کریو

وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا ۚ

۽ پنھجن پیرن کی رٹی سمیت دؤ، ۽ جیکڈھن توهان غسل جی حالت ۽ آھی پوء سموری

وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ

بدن کی پاک کریو جیکڈھن توهان مریض آھیو یا توهان مسافر آھیو یا توهان مان

مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا

کو قضا حاجت کری آھیو یا توهان گھروارین ساھمبستری کی جی پوء توهان کی پانی نہ ملے پوء

لہ تفسیر روح البیان۔ لہ تفسیر روح البیان۔ (منزل ۲) لہ تفسیر مظہری۔ لہ تفسیر مظہری۔

صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ط

پاک مٽي سان تيمم ڪريو پوءِ پنهنجن مُنهن ۽ ٻانهن جي انهي مٽي سان مڪر ڪريو،

مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ

اللَّهُ تَعَالَىٰ تَوْهَانًا لِّهٖ تَنگي نه ٿو چاهي ۽ پر الله تعالى چاهي ٿو

لِيُظْهِرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٥

تہ توهان کي پاڪ ڪري ۽ توهان تي پنهنجي نعمتون پوريون فرمائي ٿن جو توهان شڪر گذار ٿيون.

وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الّٰذِي وَاثَقَكُمْ

۽ توهان پنهنجي مٿان الله جون نعمتون ياد ڪريو ۽ الله سان ڪيل پڪي وعدي کي به ياد ڪريو

بِهِ اِذْ قُلْتُمْ سَبْعًا وَاَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ اِنَّ اللَّهَ عَلِيْمٌ

جيڪو توهان کان پڪي طرح ورتو ويو، جڏهن توهان چيو اٿس احڪم ڏيو ۽ اسان فرمانبرداري ڪنداسين

بِذَاتِ الصُّدُورِ ٦ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا كُوْنُوْا قَوْمٍ مِّنْ

۽ الله کان ڊڄو بيشڪ الله سڀني جي اندر رازن کي ڄاڻندڙ آهي. اِي مُومِنُو! الله جي احڪامن تي

لِلّٰهِ شُهَدَآءُ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ

پورا رهو انصاف سان شاهدي ڏيو ۽ توهان کي دشمن قومن جي دشمني نه ڀڙي

عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْا اِطْعِمُوْا قُرْبٰى هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى وَاتَّقُوا

جو توهان انصاف نه ڪريو، توهان انصاف ڪريو، انصاف ڪرڻ پرهيزگاري کي ويجهو آهي، ۽

اللَّهُ اِنَّ اللَّهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ٧ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِيْنَ

الله کان ڊڄو، بيشڪ الله توهان جي عملن کان خبردار آهي. الله تعالى نيڪو ڪار

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ٨

مؤمنن سان بخشش ۽ اجر عظيم جو واعدو فرمايو آهي.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ⑩

۽ جن ماڻهن ڪُفر ڪيو ۽ اسان جن آيتن کي نہ مڃيو ۽ اهي جَهَنمي آهن .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

اي مؤمنو! الله جي نعمت کي ياد ڪريو (جيڪا توهان کي عطا ٿي)

إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ

جڏهن هڪ قوم ارادو ڪيو ته توهان کي تباھ ڪن پر ۽ الله تعاليٰ توهان کان

أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

انھن جا هٿ روڪيا، ۽ الله کان توهان ڊڄو ۽ الله تي پوري پلي نہ مؤمن

الْمُؤْمِنُونَ ⑪ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَ

توڪل ڪن. ۽ بيشڪ الله تعاليٰ بني اسرائيل کان وعدو ورتو، ۽

بَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ

اسان انھن مان ٻارھن اڳواڻ مقرر ڪيا، ۽ الله تعاليٰ فرمايو بيشڪ آئون توهان ساڻس آڏ

لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ

آھيا، جيڪڏهن توهان نماز پڙهي ۽ زڪوٰۃ ادا ڪئي ۽ منھنجن رسولن

بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا

تي ايمان آندو ۽ انھن جي تعظيم ڪئي ۽ (جيڪڏهن) توهان الله جي راھ ۾ خرچ ڪريو تا

لَا تُكْفِرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَا دُخِلْكُمْ جَنَّاتٍ

نہ ضرور آئون توهان جا گناه معاف ڪندس ۽ ضرور آئون توهان کي بهشت

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ

مرد داخل ڪندس جنھن جي هيٺان نہرون وھن ٿيون پر ۽ جنھن ماڻھو ان بعد توهان رسولن جو انڪار

ڪري ۽ انھن کي ڪفر ڪري ٿو، انھن کي بهشت نہ ڏيندس.

فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝ فَبِمَا نَقُضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ

ڪيو، پوءِ بيشڪ اهو سڌي رستي تان گمراھ ٿيو پوءِ وعدي خلافي سببان

لَعَنَهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ

اسان انهن کي پنهنجي رحمت کان پري ڪيو ۽ اسان انهن جون دليون سخت ڪيون، رسول عربي جي

عَنْ مَوَاضِعِهِ ۚ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ ۚ وَلَا تَزَالُ

تعريف تورا ۽ امان لکائڻ ٿا، ۽ گهڻو حصو نصيحت جو وساري ڇڏيو ۽ هميشه

تَظْلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ ۚ فَاعْفُ

رسول عربي، انهن جي خيانتن تي واقف آهن، مگر ٿورا يهودين مان ايمان آڻڻ ٿا، پوءِ توهان

عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝

انهن کي معاف ڪريو ۽ درگزر ڪريو، بيشڪ الله تعاليٰ نيڪو ڪارن سان محبت رکي ٿو.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرَىٰ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ

۽ ڪي ماڻهو اهي آهن جيڪي چون ٿا ته تحقيق اسان عيسائي آهيون اسان انهن کان رسول عربي

فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ ۚ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ

تي ايمان آڻڻ جو وعدو ورتو ۽ پوءِ اها نصيحت وساري ڇڏيائون، پوءِ قيامت تائين

الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ وَسَوْفَ

اسان انهن جي پاڻ ۾ دشمني ۽ حسد لائڻ مڪمل ڪري ڇڏيو، ۽ الله تعاليٰ

يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ۝ يَا أَهْلَ

جلدي انهن کي ٻڌائيندو جيڪي ڪجهه ڪندا هئا. اي اهل ڪتاب

الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا

جا بيشڪ توهان وٽ رسول عربي تشریف فرما ٿيا، پاڻ ڪري بيان ڪن ٿا توهان لاءِ گهڻيون

له تفسير نبي و تفسير مظهر و تفسير روح البيان. (منزل ۲) ۽ تفسير كبير و تفسير روح البيان

تفسير نبي و تفسير كبير و تفسير جلالين.

مِمَّا كُنْتُمْ تُخَفُّونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُوا عَنْ

شيون جيڪي توهان ڪتاب (توراة ۽ انجيل) مان لکايو ٿا ۽ گهڻيون ڳالهيون توهان کي

ڪَثيرُهُ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ

معاف فرمائڻ ٿا، بيشڪ توهان وٽ آيا الله تعاليٰ جي طرفان رسول عربي ۽ قرآن

مُبِينٌ ۝ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ

ڪريم . الله تعاليٰ رسول عربي جي معرفت هدايت فرمائڻ وٺي انهن ماڻهن کي جنهن رسول عربي تي ايمان آندو

سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

۽ شريعت تي هليو ۽ الله تعاليٰ انهن ماڻهن کي اونداهي مان ڪڍي روشني ڏانهن پنهنجي

بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ لَقَدْ

حڪمران آڻي ٿو ۽ انهن ماڻهن کي سنئين رستي تي هلڻ جي توفيق فرمائي ٿو . تحقيق

كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ

ڪافرن چيو بيشڪ الله تعاليٰ ئي، عيسيٰ پٽ مريم جو آهي،

قُلْ فَمَن يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ

رسول عربي توهان فرمايو پوءِ الله کان ڪير بچائي سگهي ٿو جيڪڏهن ارادو فرمائي عيسيٰ

الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا

پٽ مريم ۽ سندس والده کي هلاڪ ڪرڻ جو ۽ جيڪي شيون زمين ۾ آهن،

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا

۽ الله تعاليٰ لاءِ ملڪيت آهي آسمانن ۽ زمينن جي ۽ جيڪي ڪجهه انهن جي وچ ۾ آهي

يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

اهو، جيڪو چاهي پيدا فرمائي ٿو، ۽ الله تعاليٰ هر شيء تي قادر آهي.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصْرَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرْ لِمَنْ يَشَاءُ

۱۰ یہودین و نصاریٰ چو اسین اللہ تعالیٰ جا پُتے پسنندیدہ آہیون، ای حبیب توہا فرمایو
پورے کھڑے سبب اللہ توہان کی گناہن جی کری عذاب تی کیو، بلکہ توہا اللہ جلیلہ کیل انسان آہیو

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا

جنهن کی چاہی بخش کری جنهن کی چاہی عذاب کری، ۱۱ اللہ لاء ملکیت آہی آسمانن ۽ زمین جی ۽

بَيْنَهُمَا وَالْيَهُ الْمَصِيرُ ۝ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا

جیجی کہ انهن پہنھی جو آہی، ۱۲ اللہ دانہن موٹو آہی، ای اہل کتاب تحقیق توہا و ابوسول عربی

يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ

خاتم النبیین تی جیکو توہان لاء بیان کری توہان چموندے ابوسان و ت کو

وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ ۝ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

پیغمبر، پورے بیشک توہان و ت بشیر و نذیر (پیغمبر) تشریف فرما تھو ۽ اللہ ہر شئی تی قادر

قَدِيرٌ ۝ ۱۹ ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ ادْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

آہی، ۱۰ ای حبیب توہان یاد کری جو جتن موسیٰ پہنہجی قوم کی چو ای منہجی قوم توہان اللہ جو ت

إِذْ جَعَلْ فِيكُمْ أَنْبِيََاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ

نعمتون یاد کری جو توہان مان پیغمبر پیدا کیا تھن ۽ توہان ماباد شاہ پیدا کیا تھن ۽ اہی نعمتون

أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ۝ ۲۰ ۝ يَقَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ

توہا کی دنیا تھن جو ت دور مکھن کی دنیا تھن، (موسیٰ فرمایو) ای منہجی قوم توہان بیت المقدس ۾ داخل

الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا

تھو، اللہ توہان لاء (بیت المقدس ۾ رہن) فرض کیو ۽ نہ موٹو توہان پٹی پر پورے توہان موٹندا

خَسِرِينَ ⑪ قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ ۚ وَإِنَّا

نقصان واري حالت ۾ عرض ڪيائون اي موسىٰ بيشڪ انهي شهر ۾ طاقت واري قوم رهندڙ آهي ۽ بيشڪ

لَنْ نَدْخُلَهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا

اسين هرگز داخل نه ٿينداسين جيستائين اهي انهي شهر مان نه نڪرن ۽ پوءِ جيڪڏهن اهي اُتان نڪتا

دَخِلُون ⑫ قَالَ رَجُلٌ مِّنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنعَمَ اللَّهُ

پوءِ بيشڪ اسين داخل ٿينداسين، انهن مان ٻن ماڻهن چيو جيڪي الله کان خوف ڪيو ٿي (يعني الله انهن

عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَانِصُّوهُ

تي نعمت ڪئي، (چيائون) توهان شهر جي دروازي ۾ داخل ٿيو، پوءِ جنهن وقت توهان داخل ٿيا پوءِ

غَلِبُونَهُ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ⑬

بيشڪ توهان غالب آهيو، ۽ الله تي توڪل ڪريو جيڪڏهن توهان مؤمن آهيو.

قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّا لَنَدْخُلُهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ

عرض ڪيائون اي موسىٰ هرگز نه داخل ٿينداسين هميشه جيستائين اهي طاقتورانهي

أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هُنَا قَعِدُونَ ⑭ قَالَ رَبِّ ارْنِي

شهر ۾ هوندا پوءِ تون ۽ تنهنجو رب وڃين انهن کي قتل ڪريو بيشڪ اسين هتي ويهندڙ آهيون. موسىٰ عرض

لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ

ڪيو اي منهنجا رب بيشڪ آئون نه ٿو مالڪ ٿيان مگر پنهنجو پاڻ ۽ پنهنجي ڀاءُ جو پوءِ اسان کي ۽ اسان جي

الْفَاسِقِينَ ⑮ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً

گنهگار قوم کي جدا ڪر. الله تعاليٰ فرمايو پوءِ بيشڪ اسان انهن تي چاليهه سال تائين المقدس ۾ داخل ٿيڻ

يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ⑯

حرام ڪيو، پر ايشان ڦرندڙن جي زمين ۾ پوءِ توهان ڏکڻ ڪريو قوم گنهگار تي.

وَإِثْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأُ ابْنِي آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقْبِلَ

۱۱ اي حبيب توهان يهودين کي آدم جي پٽن جي خبر پڙهي ٻڌايو، جڏهن انهن مان هر هڪ قرباني

مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ

پيش ڪئي پوءِ هابيل جي قرباني قبول ٿي ۽ قابيل جي قبول نه ٿي، قابيل چيو قسم آئون توکي ضرور مڙس

إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ۝ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَىٰ يَدِكَ

هابيل چيو الله فقط پرهيزگارن کان قرباني قبول ڪري ٿو. جيڪڏهن تون پنهنجي هٿ کي منهنجي طرف

لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لَأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ

قتل ڪرڻ لاءِ وڌايو ته آئون توڏا انهن هٿ نه وڌائيندس انهي لاءِ جو توکي قتل ڪريان، بيشڪ آئون الله رب

اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ آبَائِي وَإِثْمَكَ

العلمين کان خوف ڪريان ٿو. بيشڪ آئون ارادو ڪري ٿو ته تون منهنجي قتل جي گناهه ميري بي فرمائي

فَتَكُونَنَّ مِنَ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ۝

۱۲ ۽ حسد سببان گرفتار ٿين پوءِ تون جهنمين مان ٿيندين ۽ اها جزا ۳ هي ظالمن جي.

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝

نيٺ قابيل کي پنهنجي پيءُ هابيل جي قتل تي سندس نفس امارت پوءِ ان کي قتل ڪيائين پوءِ ان ڦري ٿيو

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِثُ

نقشا وارن مان، پوءِ الله تعاليٰ ڪانگ کي موڪليو زمين تي ان ڪانگ زمين کي کونيوان لاءِ ته قابيل ڏسي

سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يُوَيْلٌ لِّيْ أَعْجِزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا

ته پنهنجي پيءُ جو لاش ڪيئن دفن ڪجي، قابيل چيو افسوس ڪاش آئون هن ڪانگ جهڙو

الْغُرَابِ فَأُوَارِثُ سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ۝

۱۳ هجان ها، پوءِ آئون پنهنجي پيءُ جو لاش پوريان ها، پوءِ پيءُ جي قتل سبب ڦري پشيمان ٿيو.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ

انہی سببان اسان بني اسرائيل تي کي چڙيو ته جنهن ماڻهو (ارادي سان)

نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ

بئي ماڻهو کي قتل ڪيو بغير قصاص جي يا زمين ۾ فساد جي، پوءِ گوياء انهي سڀئي ماڻهو قتل

جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ

ڪري چڙيا، ۽ جنهن شخص هڪ ماڻهو جي جان بچائي ان گوياء سڀني ماڻهن کي بچايو. بيشڪ

جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ

آيا انهن وقت ۾ بغير اسان جاچڻ دليلن سڻا پوءِ بيشڪ انهن مان گهڻا ماڻهو ۽ بغير جي اچڻ کان

فِي الْأَرْضِ لَمْ يَرْفُوتُمْ^{۳۲} إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ

پوءِ به زمين ۾ يقيناً حد کان وڌندڙ آهن. هي سزا انهن ماڻهن لاءِ آهي، جيڪي الله تعاليٰ ۽ رسولِ عربي

اللَّهُ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا

جي دوستن سان جنگ ڪن ٿا ۽ زمين ۾ فساد ڪن ٿا ته انهن کي قتل ڪيو وڃي

أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيُهُمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ

يا قاسي ٽڙي وڃي يا انهن جي هڪ پاسي جو ٽٽ ۽ ٻئي پاسي جو پير ڪٽيو وڃي يا اسان کي

يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ

شهر نيڪالي ٽڙي وڃي، اهو (عذاب) انهن ماڻهن لاءِ دنيا ۾ خوري آهي ۽

فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ^{۳۳} إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ

آخرت ۾ انهن لاءِ تمام وڏو عذاب آهي. مگر اهي ماڻهو جيڪي توبه تائب ٿيا

قَبْلَ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

گهٽ تارئين کان اڳ ۾. پوءِ توهان معلوم ڪريو بيشڪ الله بخشيندڙ

له تفسير ڪري ٿو يا ٻڌي. ۳۲. ڪه تفسير ڪري وٺڻ (منزل ۲) ڪه تفسير ڪري ٿو يا ٻڌي. ۳۳. ڪه تفسير ڪري وٺڻ (منزل ۲)

له تفسير ڪري ٿو يا ٻڌي. ۳۴. ڪه تفسير ڪري وٺڻ (منزل ۲) ڪه تفسير ڪري ٿو يا ٻڌي. ۳۵. ڪه تفسير ڪري وٺڻ (منزل ۲)

رَّحِيمٌ ۝ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا

باجهارو آهي. اي مؤمنو! الله تعالى کان ڊڄو ۽ الله جي رستي ۾ پنهنجي لاءِ

إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ

وسيلو طلب ڪريو ۽ الله جي راه ۾ جهاد ڪريو ته يقيناً توهان ڪامياب

تُفْلِحُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي

ٿيندا . بيشڪ جن ماڻهن ڪفر ڪيو بالفرض جيڪڏهن اهي نرمين

الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ

۾ جيڪي شيون آهن اهي سڀئي ۽ انهي جي ترين پيون شيون الله جي عذاب

يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

کان جيڪو قيامت جي ڏينهن ڪيو ويندو وڌيڪو ٿين ته به انهن کان قبول نه ڪيو ويندو ۽ انهن لاءِ درد

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخُرُجِينَ

عذاب آهي. جهنم جي باه کان نڪرڻ جو ارادو ڪندا حالانڪ اهي جهنم مان نڪرندڙ

مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۝ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا

ناهن ۽ انهن لاءِ هميشه جو عذاب آهي. چور ۽ ڪندڙ مرد هجي يا عورت پوءِ توهان

أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ

انهن جا هٿ ڪٽيا وڃا ڇاڪاڻ ته انهن جي آهي (۽) الله جي طرفان عذاب آهي ۽ الله غالب حڪمت

حَكِيمٌ ۝ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ

وارو آهي . پوءِ جيڪو شخص توبه تائب ٿيو ظلم ڪرڻ کان پوءِ نيڪي ڪئي پوءِ بيشڪ الله تعالى

يَتُوبُ عَلَيْهِ ۝ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ

انهي تي مهربان ٿئي ٿو، بيشڪ الله تعالى بخشندهءِ باجهارو آهي. ڇا توهان معلوم نه ڪيو ته بيشڪ الله تعالى

لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ

لاء ملڪ آهي آسمان جو ۽ زمين جو، جنهن کي چاهي عذاب ڪري ۽ جنهن کي

لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ يَأَيُّهَا الرَّسُولُ لَا

چاهي بخش فرمائي ۽ الله تعالى هر شيء تي قادر آهي . اي رسول عربي توهان کي

يَحْزُنُكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا

تڪ نه ٿئي انهن ماڻهن جو جيڪي ڪفر ۾ تڪرر ڪن ٿا انهن ماڻهن مان جيڪي پنهنجي

امْتَنَابًا فَوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَمِنَ الَّذِينَ

زبانن سان چون ٿا ته اسان ايمان آندو ۽ نه ٿا ايمان آڻن ۽ انهن مان جنهن ماڻهن مان

هَادُوا ۖ سَمِعُوا لِلْكَذِبِ سَمْعًا لِقَوْمٍ آخَرِينَ لَمْ

جيڪي يهودي ٿيا، اهي چئي طرح (پاڻ جيڪو ڪري) ٻڌن ٿا ۽ پير ماڻهن جا ڪوڙ چئي طرح قبول ڪن ٿا، ۽ رسول عربي

يَا تُؤَكِّدُ يَحْرَفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ

وت نه ٿا اچن، الله جي حڪمن کي تبديل ڪن ٿا پنهنجي جاءِ تان. يهودي چون ٿا

إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا ۚ وَ

جيڪڏهن (زنا متعلق) ڪوڙ ٿي ته قبول ڪجو ۽ جيڪڏهن سنسار ۾ ڪوڙ ٿي ته قبول نه ڪجو، ۽

مَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ

جنهن کي الله گمراه ڪرڻ چاهي ٿو تها هرگز الله جي ڪهن شيءِ جا انهن لاءِ مالڪ نه ٿا ٿيو،

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ ۚ لَهُمْ

اُهي اُهي ماڻهو آهن جن لاءِ الله نه ٿو چاهي جو انهن جون دليون صاف ڪري، انهن

فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ ۖ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

لاء دنيا ۾ خوار ٿي ۽ انهن لاءِ آخرت ۾ تمام وڏو عذاب آهي.

سَمِعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَلُونَ لِلسُّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُمْ

(اهي) گھڻو ڪوڙ ٻڌندڙ ۽ قاهر امر ڪائيندڙ آهن، پوءِ (بالفرض) جيڪڏهن اهي توهان وٽ اچن

بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ

پوءِ توهان انهن جي وچ ۾ فيصلو فرمايو يا انهن کي جواب ڏيو، جيڪڏهن توهان انهن کي جواب ڏيو ته توهان

شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ

کي ڪنهن شيءِ جو قصصانه ذريعو نٿو ٿي سگھي ۽ جيڪڏهن توهان فيصلو ڪريو ته پوءِ انصاف موجب انهن جي وچ ۾ فيصلو

يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ^(٦٢) وَكَيْفَ يُحْكِمُكَ^(٦٣) وَعِنْدَهُمْ

ڪو پيشڪ الله انصاف ڪندڙن سان محبت رکي ٿو. ۽ ڪيئن توهان کان فيصلو ڪرائڻ ٿا، حالانڪ انهن وٽ

التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا

توراة موجود آهي انهي ۾ الله جا حڪم آهن، اهي احڪامن پيچڻ کان پوءِ به منهن موڙين ٿا، ۽

أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ^(٦٤) إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى

اهي مومن ناهن. بيشڪ اسان توراة نازل فرمايو جنهن ۾ هدايت

وَنُورٌ^(٦٥) يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ

۽ احڪام آهن، فيصلو ڪيائون ٿي انهي سان فرمانبردار پيغمبرن ۽ عبادت گذار ماڻهن،

هَادُوا وَالرَّبَّنِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ

۽ ڄاڻو ماڻهن، يهودين لاءِ، انهي ڪري يهودين کان توراة جي حفاظت طلب ڪئي

اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ^(٦٦) فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنَ

وڻي ۽ اهي انهي ڳالهه تي شاهد هئا، پوءِ توهان (اي يهوديو) ماڻهن کان نه ڊڄو ۽ خاص

وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا^(٦٧) وَمَنْ لَمْ يُحْكَمْ بِمَا

مون کان ڊڄو ۽ منهنجن آيتن جي عيوض تور۽ وٽس وٺو، ۽ جيڪي ماڻهو الله تعاليٰ جي نازل

أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٣٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ

ڪيل حڪم موجب فيصلو نه ٿا ڪن پوءِ اهي اهي ڪافر آهن. ۽ اسان توراۃ ۾ يهودين تي فرض

فِيهَا أَنْ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ

مقرر ڪيو. بيشڪ ماڻهو جي عيوض ماڻهو (قتل ڪيو ويندو) اک جي عيوض اک ۽ نڪ جي

بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ

عيوض نڪ ۽ ڪن جي عيوض ڪن ۽ ٽنڊ جي عيوض ٽنڊ ۽ زخمن ۾

قِصَاصٌ ۚ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُ ۚ وَمَنْ

قصاص آهي، پوءِ جيڪو ماڻهو خوشي سان معاف ڪري پوءِ الله تعاليٰ معاف ڪندڙ جا ڪلام مٿان

لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٥﴾

فرمائو ٿو ۽ جيڪي ماڻهو الله جي نازل ڪيل حڪم موجب فيصلو نه ٿا ڪن پوءِ اهي ئي ظالم آهن.

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

۽ انهن پيغمبرن کان پوءِ اسان عيسيٰ پٽ مريم کي موڪليو جنهن پاڻ کان اڳ ۾ آيل

مِّنَ التَّوْرَةِ ۚ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ ۚ وَمُصَدِّقًا

توراۃ جي تصديق ڪئي، ۽ اسان عيسيٰ کي انجيل عطا فرمايو انهي ۾ هدايت ۽ نور آهي

لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

۽ انجيل تصديق ڪندڙ آهي پاڻ کان اڳ اٿل توراۃ جي ۽ پرهيزگارن لاءِ انجيل ۾ هدايت نصيحت آهي.

وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۚ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ

۽ لي پيلوڪن ها (انهي زماني ۾) انجيل وارا انهن حڪمن سان جيڪي الله انجيل ۾ نازل فرمايو اهي جيڪي ماڻهو

بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٧﴾ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ

الله جي نازل ڪيل حڪم موجب فيصلو نه ٿا ڪن پوءِ اهي ئي گنهگار آهن. ۽ اسان نازل فرمايو

الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا

رسول عربي ذانهن قرآن كريم حق شاجي كو قصد تو كند تراهي اگير كتابن جي ۽ شاهد آهي

عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا

انهن تي پوء رسول عربي توهان انهن جي وچ ۾ فيصلو ڪريو قرآن موجب توهان انهن جي سڏن

جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شُرْعَةً وَمِنْهَا جَاوِلُونَ

جي تابعداري حق اچڻ کان پوء نه ڪريو ۽ انسا توهان سڀني لاء (مختلف) شروعاتون ۽ (جداجدا) رستامقرر ڪيا

شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ

۽ جيڪڏهن الله تعاليٰ چاهي ها ته توهان کي هڪ شريعت تي ڪري ها پر توهان کي آزمائي ٿو تنهن

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ

حڪمن ۾ جيڪي توهان کي دنيا اٿس پوء چڱن ڪمن ۾ اڳرائي حاصل ڪريو الله تعاليٰ ذانهن توهان سڀني جو موٽ

فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝ وَأِنْ أَحْكَمُ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ

آهي پوء ضرور توهان خير ڏيند وڃن ۽ گالهيئن اختلاف ڪندا هئا ۽ توهان هٿيون جي وچ ۾ الله جي حڪم موجب فيصلو

أَهْوَاءَهُمْ وَاحِدٌ رَهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ

ڪريو ۽ انهن جي سڏن جا تابع نه ٿيو ۽ انهن کان خوف ڪريو متان توهان کي الله جي ڪن ڪنهن کان ڦيرائي وڃهن

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَعَلِمَ أَنَّ مَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ

پوء جيڪڏهن توهان کان منهن موٽن پوء توهان يقين ڪريو الله ارادو فرمائي ٿو ته انهن جي ڪجهه گناهن جي

وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ۝ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ

عيوض انهن تي عذاب ڪري ۽ بيشڪ يهودين ۽ ماڳهڻا انهن گناهه ڪار آهن ۽ چا توهان کان جاهليت جا فيصلو

يَبْغُونَ ۝ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۝

طلب ڪن ٿا ۽ الله تعاليٰ جي فيصلي کان وڌيڪ سهڻو فيصلو ڪير ڪري ٿو انهي قوم لاء جيڪي يقين رکن ٿا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ

ای مؤمنو! توهان يهودين ۽ عيسائين سان دوستي نه رکو، اهي هڪ ٻئي جا

أَوْلِيَاءَ بَعْضٌ مِّنْ يَّتَوَلَّاهُمْ مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا

دوست آهي ۽ جيڪو ماڻهو توهانن مان انهن سان دوستي رکي ٿو پوءِ بيڻڪار هو انهن مان آهي، بيشڪ الله تعاليٰ

يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ

ظالمن جي قوم کي هدايت نه ٿو فرمائي، پوءِ رسولِ عربي ڏسي ٿو انهن کي جن جي دليمن ۾ مرض

يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا آيَةٌ ۖ فَعَسَىٰ

آهي، اهي (يهودين ۽ عيسائين) سڌا وڙڪي ۽ ٻڙڪي ٿا (منافي) ۽ ڪن خوف ۾ هٿان اسان کي زماني جي گردش پهچي

اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا

پوءِ ويجهو آهي جو الله مسلمانن کي فتح عطا فرمائي يا يهودين جي پاڙ پٽي پوءِ قري پشيمان ٿيندا

أَسْرَوْا فِي أَنفُسِهِمْ نُدْمِ مِثْنٌ ۖ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ

انهن ڳالهين کان جيڪي دل ۾ لڪائيندا هئا، ۽ مؤمن (فتح جي ڏينهن عجب سان) چوندا ڇا اهي اهي

الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ

آهن جن الله تعاليٰ جا پڪا قسم ڪيا ته اسين توهانن مان ڪو به ڪوڏ آهيون نٿا ۽ اڄ مل

أَعْمَالُهُمْ فَاصْبَحُوا خَسِرِينَ ﴿٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَن يَرْتَدَّ

انهن جا پوءِ قري ٿيا نقصان وارا، اي مؤمنو جيڪو توهان مان

مِنْكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِيَ اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ ۖ

پنهنجي دين کان مڙتڻ پوءِ جلد ئي الله تعاليٰ آڻيندڙ ٻئي قوم کي جنهن سان الله پيار ڪندڙ

أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي

اهي الله سان محبت رکن ٿا، مؤمنن تي مهربان هوندا ۽ ڪافرن تي سخت هوندا، الله جي راه ۾ جهاد

أَهِيَ اللَّهُ تَسَابُحًا رَكَدًا ۖ مُمْنِي قِي مَهْرَانِ هُونْدَا ۖ ڪَا فَرْنِي سَخْتِ هُونْدَا ۖ اَللّٰهُ جِي رَاهِ ۾ جَمَادِ

وقف غفران ۾ ۲۰۲۰
وقف لار ۾ ۲۰۲۰

الثلثة

سَبِيلُ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ

ڪندا، ۽ ملامت ڪندڙن جي ملامت جو ڪو خوف نه ڪندا، اهي (وصفون) الله جا احسان

يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ

آهن جنهن کي چاهي عطا فرمائي ٿو، ۽ الله گهڻو احسان ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي. توهان وٽان جو مددگار الله

وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ

تعالیٰ ۽ الله جو رسول ۽ مؤمن آهن. اهي (مؤمن) نماز پڙهن ٿا ۽

يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٤﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَ

زڪوة ڏين ٿا، اهي رڪوع ڪندڙ آهن. ۽ جيڪو ماڻهو الله تعالیٰ ۽ رسول کي

رَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٥﴾

۽ مؤمنن کي دوست بنائي ٿو، پوءِ بيشڪ اها الله جي جماعت ئي غالب آهي.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ

اي مؤمنو! انهن ماڻهن سان دوستي نه رکو جيڪي توهان جي دين سان

هَزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ

مذاق ۽ مزاح ڪن ٿا، چاهي اهي توهان کان اڳيان اهل ڪتاب مان هجن

وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥٦﴾

يا ڪافر هجن. ۽ الله کان ڊڄو جيڪڏهن توهان مؤمن آهيو.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُؤًا وَلَعِبًا ذَلِكَ

۽ جنهن وقت انهن کي نماز لاءِ پڪارجي ٿو ته نماز کي مذاق ۽ راند سمجهن ٿا، اهو

بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٧﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ

انهي سبب آهي جو بيشڪ اها قوم بي سمجهه آهي. اي حبيب توهان فرمايو اي اهل ڪتاب جاچا

۲۰۰

مِنَّا إِلَّا أَنْ أَمَّنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ

توهان اسان کي عيب لڳايو تاجو اسان ايمان آندو آهي الله تعالى ۽ قرآن ڪريم ۽ اڳين مقدس ڪتابن تي،

وَأَنْ أَكْثَرَكُمْ فَسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أَنْبِئُكُمْ بِشَرِّ مِنْ ذَلِكَ

۽ بيشڪ توهان مان گهڻا گنهگار آهن. اڃا توهان ارشاد فرمايو ڇا آئون توهان کي اهڙي کان زياده

مَثُوبَةٌ عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ

خواب ڳالهه جي خبر ڏيان جيڪا الله وٽ آهي، آهي جن تي الله لعنت موڪلي ۽ انهن تي ناراض ٿيو ۽

مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتِ أُولَٰئِكَ شَرٌّ

انهن مان باندس ۽ سوڙهي شيطان جافر مان پرديا ڪيائين (اهل) انهن جي

مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا

جاءو تعام خراب آهي ۽ اهي سنئين راهه کان تمام گهڻا گمراه ٿيا، ۽ جڏهن يهودي ۽ سول عربن وٽ

أَمَّنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ

اچن تاجون ٿا اٿن ايمان آندو حالانڪ تحقيق اخل ٿيا ڪفر ۽ مجلس مان نڪتائون بڪافره ۽ الله وڌيڪ

بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ

جائڻ لڳا آهن جيڪي ڪجهه لڪائن ٿا. ۽ توهان انهن مان گهڻن کي ڏسندائون گناهه ۽

فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا

نريادي تي جي ڪمن ۾ تڪرر ڪندا ۽ حرام کائيندڙ هوندا، سندن عمل تمام

يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبُّ بَنِيُونَ وَالْأَحْبَابُ عَنْ

گهڻا خراب آهن. ڇو نه منع ڪيائون يهودين کي سندن درويشن ۽ پادريين لاءِ ڪوڙ

قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾

ڳالهائڻ کان ۽ حرام کائڻ کان (اهي) يقيناً تعام خراب ڪم ڪري رهيا آهن.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا

۱۰ یهودین چو الله تعالى جو دست قدرت بند آهي (في الحقيقة) يهودين جا هت بند ڪيا ويا

بَلْ يَدُهُ مَبْسُوطَتْنِ يَنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلِيزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ

ايئن چو ڪري، بلڪ الله تعالى جا دست قدرت ڪليل آهن جيئن چاهي ڇو فرمائي ٿو، اڃا به

مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمْ

تو هاڻي مٿان تڪبر جو طرفان قرآن نازل ٿيڻ جي ڪري يهودين جي سر ڪشي ڪرڻ شروع ڪيا آهن ۽ پاڻن جي ڀيڻ سان انهن

الْعَدَاوَةِ وَالْبَغْضَاءِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا

جي وڃ ۾ دشمني ۽ بغض قیامت جي ڏينهن تائين وجهرائي ڇڏيو. جڏهن به انهن باهه جنگ

لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا

لا ۽ باري، الله تعالى ان کي وسائي ڇڏيو ۽ زمين ۾ فساد جي ڪوشش ڪن ٿا، ۽ الله تعالى نه

يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ۱۱ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكُنَّا

تو محبت رکي ڏين. ۱۱ جيڪڏهن ته ڪتابدارن سان. ۱۰ جيڪڏهن ته تحقيق يهودي رسول عربي تي ايمان آڻن ها ۽ الله کان ڇڻ

عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلُكُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۱۲ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا

ها ته ضرور اسين انهن جي ڪلام مٿي ڇڏيون ها ۽ ضرور انهن کي بهشت ۾ داخل ڪريون ها ۽ جيڪڏهن

التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْلُوا مِنْ

تو تحقيق اهي توراۃ ۽ انجيل جا حڪم مڃن ها ۽ جيڪي ڪجهه الله تعالى انهن تان هن موڪليو ته يقيناً

فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۱۳ وَكَثِيرٌ

انهن کي آسمان ۽ زمين مان رزق ملي ها، انهن مان ڪجهه ڪم ۽ انصاف پسند آهن ۽ انهن مان گهڻن

مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ۱۴ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ

۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶۱۱ ۶۱۲ ۶۱۳ ۶۱۴ ۶۱۵ ۶۱۶ ۶۱۷ ۶۱۸ ۶۱۹ ۶۲۰ ۶۲۱ ۶۲۲ ۶۲۳ ۶۲۴ ۶۲۵ ۶۲۶ ۶۲۷ ۶۲۸ ۶۲۹ ۶۳۰ ۶۳۱ ۶۳۲ ۶۳۳ ۶۳۴ ۶۳۵ ۶۳۶ ۶۳۷ ۶۳۸ ۶۳۹ ۶۴۰ ۶۴۱ ۶۴۲ ۶۴۳ ۶۴۴ ۶۴۵ ۶۴۶ ۶۴۷ ۶۴۸ ۶۴۹ ۶۵۰ ۶۵۱ ۶۵۲ ۶۵۳ ۶۵۴ ۶۵۵ ۶۵۶ ۶۵۷ ۶۵۸ ۶۵۹ ۶۶۰ ۶۶۱ ۶۶۲ ۶۶۳ ۶۶۴ ۶۶۵ ۶۶۶ ۶۶۷ ۶۶۸ ۶۶۹ ۶۷۰ ۶۷۱ ۶۷۲ ۶۷۳ ۶۷۴ ۶۷۵ ۶۷۶ ۶۷۷ ۶۷۸ ۶۷۹ ۶۸۰ ۶۸۱ ۶۸۲ ۶۸۳ ۶۸۴ ۶۸۵ ۶۸۶ ۶۸۷ ۶۸۸ ۶۸۹ ۶۹۰ ۶۹۱ ۶۹۲ ۶۹۳ ۶۹۴ ۶۹۵ ۶۹۶ ۶۹۷ ۶۹۸ ۶۹۹ ۷۰۰ ۷۰۱ ۷۰۲ ۷۰۳ ۷۰۴ ۷۰۵ ۷۰۶ ۷۰۷ ۷۰۸ ۷۰۹ ۷۱۰ ۷۱۱ ۷۱۲ ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰

۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱

مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ

فرمايو ويوتوهان جي رب طرفان، ۽ (بالفرض) جيڪڏهن توهان ايئن نه ڪيو توهان تبليغ جو حوالو ڏانهن ڪيو، ۽

مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ٦٧ قُلْ يَا أَهْلَ

الله توهان کي (محبيب) ماڻهن کان حفاظت ۾ رکندو. بيشڪ الله ڪافر قومن کي هدايت نه ڏئي. اي محبيب توهان

الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا

فرمايو اي اهل ڪتاب توهان جي دين تي اعتبار ناهي ايسائين جو توراۃ ۽ انجيل جي حڪم موجب مون

أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّنْ رَبِّكُمْ وَلَيُزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ

تي ۽ قرآن ڪريم تي ايمان آڻيو، ۽ قرآن ڪريم نازل ٿيڻ جي ڪري ضرور زياده

مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ٦٨

ٿيندي گهڻن يهودين کي سرڪشي ۽ ڪفر، پوءِ (تبليغ دوران) توهان ڏک نه ڪريو ڪافر قومن تي

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَىٰ مِنْ

بيشڪ جيڪي ماڻهن مان ايمان آڻين ٿا ۽ جيڪي يهودي هئا ۽ ستارن کي پوڄيندڙ ۽ عيسائي

أَمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

هئا انهن مان جن به سچي دل سان ايمان آندو الله تي ۽ قيامت تي ۽ سناڪم ڪيائون پوءِ ناهي خوف

يَحْزَنُونَ ٦٩ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ

انهن تي ۽ دنيا هي ڏکوڻا. تحقيق اسان بني اسرائيل کان پڪو وعدو ورتو ۽ انهن ڏانهن رسول

رُسُلًا طُغْيَانًا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَ

موڪلياسين، جڏهن ڪڏهن به انهن جي خواهش جي خلاف رسول تشریف فرما ٿيا هڪ ٽولي

فَرِيقًا يَقْتُلُونَ ٧٠ وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةً فَعَمَّوْا وَصَمُّوْهُمْ

رسولن کي ڪوڙو ڪيو ۽ ٽولي ٽولي کي شهيد ڪيو. ۽ يقين ڪيائون ته انهي ڪري انهن تي ڪا عذاب نه ٿيندي انهن کان پوءِ

تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَبُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا

عموئكم (توبه تائبان) الله انهن جيوت قبول ڪئي وري ڪيڏا انهن توبه ڪرڻا (توبه ڪرڻ) ٿيا الله انهن جي عملن

يَعْمَلُونَ ۝ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ

(هيراڻي) ڪي ٿي ڏسندڙ آهي تحقيق ڪفر ڪيو انهن مانهن جن چيو بيشڪ الله ته عيسى پٽ مريم آهي

وَقَالَ الْمَسِيحُ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ عَابِدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ

عيسى فرمايو اي بني اسرائيل توها الله جي عبادت ڪريو جيڪو منهنجو توهان جو رب آهي، بيشڪ

يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَا فِيهَا النَّارُ وَمَا

جنهن الله تعاليٰ شاگرد ڪيو پوءِ تحقيق الله تعاليٰ ان تي بهشت حرام ڪيو ان جي جلا جهنم آهي، ۽

لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۝ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ

ظالمن جو ڪوبه مددگار ناهي تحقيق انهن مانهن ڪفر ڪيو جن چيو الله تعاليٰ ٽن خدا ٿي

ثَلَاثَةٌ وَمَنْ مِنْ آلِهِ إِلَّا إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُ عَمَّا يَقُولُونَ

هڪ خدا آهي ۽ ڪو عبادت جو لائق ناهي مگر هڪ الله تعاليٰ، ۽ جيڪڏهن اهي پنهنجي عقيدتي کان

لَيْمَسِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابَ أَلِيمٍ ۝ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ

باز نه آيا ته ضرور جن مانهن ڪفر ڪيو انهن مان دردناڪ عذاب چڪندڙ ڇا پوءِ الله تعاليٰ ڏانهن

وَيَسْتَغْفِرُونَ ۝ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا

توبه تائب نه ٿا ٿين ۽ الله کان بخشش طلب ٿي ٿا ڪي حالانڪ الله بخشنده ۽ مهربان آهي. ناهي عيسى پٽ مريم

رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۝ كَانَا يَأْكُلَنِ

جو مگر رسول، تحقيق ان کان اڳ رسول ٿي گذريا، عيسى جي والده نهايت سچي آهي، عيسى ۽ مريم

الطَّعَامُ ۝ أَنْظِرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَنِّي يُؤْفَكُونَ ۝

طعام کائيندا هئا، توهان ڏسو ڪهڙي طرح اسين انهن لاءِ نشانين ٺاهيندا ٿا ڪي پوءِ توهان کين ڏسڻ ڏيڻ ڏينداسين

وقف لازم

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا

توهان فرمايو ڇا غير الله (پتن وغيره) جي عبادت ڪريو ته جيڪي توهان کي نفعو يا نقصان نه ٿا پهچائي سگهن

وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي

۽ الله تعالیٰ هميشه ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي. توهان فرمايو اي اهل ڪتاب جا توهان اناحق پنهنجي

دِينِمْ غَيْرِ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ

دين ۾، خدا کان نه وڌو ۽ نه تابعداري ڪريو ان قوم جي جيڪي گمراه ٿيا

قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ۝

آڳ ۾ ۽ گهڻن ماڻهن کي گمراه ڪيائون ۽ رسولِ عربي جي آمد کان پوءِ به اسلام نه آندائون

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ

لعنت ڪيا ويا بني اسرائيل مان آهي جن ڪفر ڪيو (حضرت داود ۽ حضرت)

وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۝

عيسيٰ بن مريم جي نر ٻان سان اهو بدلو آهي سندن بي فرماني ۽ خدا کان وڌڻ جو

كَانُوا إِلَّا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا

خراب ڪم ڪرڻ هڪ ٻئي کي نه روڪيندا هئا، تمام خراب ٿي وڃيڪو

يَفْعَلُونَ ۝ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا

عمل ڪندا هئا. توهان انهن مان گهڻا ڏسندا جيڪي ڪافرن سان دوستي رکن ٿا

لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي

پٺيان اهو ڇڏيو عمل جيڪو اڳتي پنهنجي (۽ موڪليائون جو الله جو غضب انهن تي ٿيو

الْعَذَابُ هُمْ خَالِدُونَ ۝ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ

۽ عذاب ۾ آهي هميشه هوندا. ۽ جيڪڏهن اهل ڪتاب الله تعالیٰ ۽ رسولِ عربي تي

وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوا لَهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ كَثِيرًا

۽ قرآن ڪريم تي ايمان آڻڻ هاءِ مشرڪن کي دوست نه بنائڻ هاءِ پر گھڻا انهن مان

مِنْهُمْ فَسِيقُونَ ۸۱ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ

گھڻا گار آهن . ضرور توهان لهندا مسلمانن جا سخت دشمن

أَمِنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ

يهودي ۽ مشرڪ ۽ ضرور توهان لهندا مسلمانن

مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيْ ذَٰلِكَ

جي دوستي ۾ تمام ويجهن انهن مانهن کي جيڪي چون ٿا اسين نصاري آهيون اها

بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيْسِيْنَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۸۲

دوستي انهي سببان آهي جو ڪي انهن ۾ ڄاڻو ۽ درويش آهن ۽ بيشڪ اهي ڪبر نه ٿا ڪن .

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ

۽ جڏهن اهي قرآن ڪريم ٻڌن ٿا ته انهن جي اکين کي توهان ڏسندا ته ڦٽڪن سان ڀرجي اچن ٿيون

مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ

انهي سببان جو انهن قرآن ڪريم کي سمجھو، چون ٿا اي اسلام بابت اسان ايمان آندو رسول عربي تي پوءِ

الشَّاهِدِينَ ۸۳ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ

تو اسان کي رسول عربي جي امت ڏيکارڻ واريڪ ۽ اسان کي چلجي جو اسين الله تعاليٰ ۽ قرآن ڪريم تي ايمان آڻيون

وَنُطْمَعُ أَنْ يَدْخُلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ۸۴ فَأَنَابَ بِهِمْ

۽ اسان اميد رکن ٿا ته اسان جو رب اسان کي چڱن مانهن سان بهشت ۾ داخل فرمائيندو پوءِ الله تعاليٰ سنڌن

اللَّهُ بِمَا قَالُوا اجْنُبْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خُلِدِ

انهي جوڻ جي ڪري کين باغ عطا ڪيا جنهن جي هيٺان نهرون وهن ٿيون اهي هميشه